

SŁOWO NA OTWARCIE KONFERENCJI

Czcigodne Audytorium!

Tematem tegorocznej konferencji jest historia Cerkwi Prawosławnej w Polsce w okresie po II wojnie światowej. Jest ona swego rodzaju kontynuacją konferencji ubiegłorocznej, zadaniem której było przedstawienie życia Cerkwi w okresie międzywojennym.

Okres międzywojenny był trudnym czasem, który dotknął życia Cerkwi w sensie negatywnym pod każdym względem. Władzom państwowym w tym okresie chodziło jeśli nie o całkowite zniszczenie Cerkwi, to przede wszystkim o jej gruntowne osłabienie, czego dowodem jest zburzenie w jednym miesiącu stu siedemdziesięciu pięciu świątyń prawosławnych.

II wojna światowa dopełniła tego, czego nie zdążyły dokonać władze Polski sanacyjnej, natomiast władze Polski powojennej, szczególnie w ich początkowych działaniach, uczyniły bardzo dużo zniszczeń dotyczących życia Cerkwi prawosławnej.

W rezultacie „Akcji Wisła” dokonano deportacji setek tysięcy wiernych na północne i zachodnie ziemie Polski oraz do Związku Radzieckiego. W ten sposób dążono do przeprowadzenia asymilacji wiernych prawosławnych. W większości znacjonalizowano majątek cerkiewny, odsunięto od rządów Cerkwią świętej pamięci metropolitę Dionizego. Cerkiew pozostała z jednym biskupem. Większość duchowieństwa okazała się poza granicami kraju. Zniszczono strukturę życia monastycznego, pozostał tylko jeden spalony klasztor w Jabłecznej. Przestały działać szkoły teologiczne, wierni byli ciągle szykanowani i zastraszani, nastąpiła pełna dezorganizacja życia Cerkwi.

Okres powojenny to stałe i wytrwale zbieranie oraz odradzanie tego, co jeszcze zostało. Praca ta trwa po dzień dzisiejszy. Dlatego też wspominając dzisiaj lata trzydzieste, czterdzieste i pięćdziesiąte, wołamy: Boże, dziękujemy Ci za radości i za doświadczenia!

Mijają lata, a wydarzenia historii ulegają zapomnieniu, dlatego młodzieży musimy stale przypominać historię, aby znać teraźniejszość i budować przyszłość. Historia bowiem kształtuje nasz system wartości i określa kim jesteśmy, dlatego też największą tragedią człowieka jest odcięcie go od jego korzeni.

Człowiek, który nie zna swojej przeszłości, nie ceni jej, niezależnie od tego, czy była szczęśliwa, czy tragiczna, pozbawiony jest moralnego kręgosłupa. Dotyczy to całych narodów i pojedynczych osób. Młodzież nasza musi przeto więcej wnikać w swoją przeszłość, a poznając ją będzie więcej ceniła teraźniejszość.

Chcemy, czy też nie chcemy, historia wpływa na naszą teraźniejszość i kształtuje nas. W oparciu o doświadczenia historyczne możemy nawiązywać nowe przyjaźnie i unikać błędów. Mówiąc inaczej historia jest nauczycielką życia. Historia to naturalna ewangelia i nie możemy jej poprawiać ani przerabiać. Można ją jedynie przyjąć taką, jaką jest, i zgłębiać, aby czerpać z niej to, co jest pożyteczne.

Historia naszej Cerkwi jest bogata w doświadczenia i służy jako pouczenie dla wielu z nas. Przeto podczas dzisiejszej konferencji zostaną poruszone zagadnienia, które wszechstronnie omówią złożone dzieje naszej Cerkwi w okresie powojennym.

Pierwszym referatem, który wygłosi pan doktor Grzegorz Kuprianowicz, będzie „Akcja Wisła”. Młodym ludziom chcemy uzmysłowić tym tekstem jej wagę, natomiast my wszyscy słuchając tego referatu oddamy hołd naszym braciom i siostrom, ofiarom „Akcji Wisła”.

Następnie omówiona zostanie struktura administracyjna, stan prawny Cerkwi, działalność zagraniczna i duszpasterstwo specjalne. W drugim dniu pragniemy zwrócić uwagę na kulturę naszego języka słowiańskiego, życie monastyczne, szkolnictwo i działalność charytatywną. Mamy nadzieję, że poruszana tematyka naświetli trudny okres powojenny bytu naszej Cerkwi na ziemiach polskich.

Wszystkich uczestników konferencji witam, w tym bardzo serdecznie prelegentów, i życzę powodzenia oraz dobrych jej wyników.